

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

A Study of Conditions and Problems in the Performance of the

Buddhist Approach-Based Schools under Ubon Ratchathani's

Primary Educational Service Area 3

อังคณา ผุยพรม*¹ และ อัครวฤทธิ์ อุทัยรัตน์**²

¹ร.อ.อังคณา อ.อ.อังคณา อ.พิบูลย์มั่งคั่ง จ.อุบลราชธานี 34110

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000

E-mail: Angkana.11@hotmail.go.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นหน่วยในการแบ่งชั้น ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 182 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้านสภาพการดำเนินงานเท่ากับ 0.74 และด้านปัญหาการดำเนินงานเท่ากับ 0.75 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการวิเคราะห์หาความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของ scheffe สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทำการวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนวิถีพุทธด้านการจัดวิถีพุทธสู่วิถีการเรียนรู้ด้านกายภาพด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านการเกี่ยวคู่สัมพันธ์ พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า

2.1 ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่สังกัดขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เจื่อนไขที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรค เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา พบว่า

3.1 เจื่อนไขที่ส่งเสริม ผู้บริหารและครู ร่วมมือกันวิเคราะห์สภาพโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ และกำหนดแผนกลยุทธ์ หลักสูตรสถานศึกษาได้บูรณาการหลักพุทธศาสนาโดยเน้นหลักไตรสิกขา มีการจัดให้มีปฏิบัติกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ประชุม ให้ทราบวัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธและ มีการตรวจสอบและประเมินผล เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา

3.2 เจื่อนไขที่เป็นอุปสรรคครูบางส่วนไม่เห็นความสำคัญ ในการที่จะนำเอาหลักธรรมมาใช้ในกระบวนการเรียน การสอน ไม่จัดกิจกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา ครูไม่เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ปฏิบัติตัวตามหลักไตรสิกขา โรงเรียนบางโรงเรียน ขาดงบประมาณ และขาดการประชาสัมพันธ์ผลงานที่ได้ปฏิบัติ

คำสำคัญ: การดำเนินงานตามแนววิถีพุทธ

Abstract

The research aimed to study the conditions and problems of the performance the Buddhist approach -based schools; to compare an opinion of the teachers towards the conditions and problems as classified by positions, working experiences, and school size; and to examine the supportive conditions and obstacles in the performance of the schools under study. The samples used in the research were the school administrators and the teachers. A total of 182 samples were used in the study. The research instruments were a five rating scale with an entire confidence value of 0.74 and the interviews. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. If there was a statistical significance, Schaffer's method was used. Qualitative data gained from interviews were analyzed by means of content analysis.

The research findings were as follows:

1. Considering five aspects performed by the Buddhist approach-based schools, that is, administration, and utilization of Buddhist approach, personnel development, and physical learning and hospitality: it was found that the teachers under study had an opinion towards the performance at a high level. An opinion towards the problems in the performance of the schools was low.

2. As for the comparison of an opinion towards the conditions and problems, the following were found.

2.1 An opinion of the teachers who had a different position towards the problems and conditions in the performance of the schools in the study was statistically significant at the level of .01

2.2 An opinion of the teachers with different working experiences towards the conditions and problems in the performance of the schools under study was not different.

2.3 An opinion of the teachers who worked at schools with different sizes towards the working conditions of the Buddhist approach-based schools was not different. An opinion towards the performance of the schools in the study was statistically significant at the level of .05.

3. Supportive conditions and obstacles for the performance of the schools under study were as follows:

3.1 As for the supportive conditions, the curriculum had included the Buddhist doctrine like the Threefold training principle, organized the Buddhist activities, and examined and evaluated the outcomes and development.

3.2 The obstacles found included the following. Some teachers did not appreciate the activities organized to enhance the teaching and learning process; they did not hold any activity in holy Buddhist Days; they were not good model for the students; some schools lacked an adequate budget to implement the proposed activities.

Keywords: Performance Buddhist Approach-based

บทนำ

สืบเนื่องจากการพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมา พัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ผสมกับความเจริญก้าวหน้า ของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสารสนเทศ รวมทั้งการรับวัฒนธรรมจากต่างประเทศ เข้ามาอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความไม่สมดุลระหว่างความเจริญด้านวัตถุกับความเจริญด้านจิตใจของประชาชน เกิดค่านิยมของการยกย่องวัตถุเงินทองความสะดวกสบายต่างๆ ในชีวิตมากกว่าการยกย่องบุคคลที่มีคุณงามความดีและความสุขทางด้านจิตใจ สังคมจึงเต็มไปด้วยความฟุ้งเฟ้อ แ่่งแย่ง แข่งขัน ไม่อดทน ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ และคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองมากกว่าประโยชน์ของส่วนรวม จึงปรากฏพฤติกรรมของความเสื่อมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีการแก้ปัญหาด้วยวิธีการรุนแรงให้เห็นมากมาย และมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นลำดับอยู่ในภาวะวิกฤติที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องร่วมกันแก้ไข (พระเทพวาที 2535: 7) หน้าที่ที่สำคัญของรัฐประการหนึ่งก็คือการจัดการศึกษา จึงต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทย คนไทยจึงควรเรียนรู้พุทธจริยธรรมเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาชีวิต พัฒนาสังคมให้บรรลุประโยชน์และสันติสุข การพัฒนาการเรียนการสอนจึงขึ้นอยู่กับกำหนดหลักสูตร โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้กำหนดหลักสูตรโดยมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทยได้กำหนดจุดหมายข้อที่1 ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยของตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์เป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาเด็กและเยาวชนด้วยเหตุนี้รัฐบาล จึงเห็นความสำคัญของปัญหาและได้มีการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีเป้าหมายให้สำนักงาน

พัฒนานวัตกรรมในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพัฒนาโรงเรียนรูปแบบใหม่ 5 ลักษณะ (สิริกรมณิรินทร์ 2546: 5) คือ 1) โรงเรียนในกำกับของรัฐ 2) โรงเรียนวิถีพุทธ 3) โรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ 4) โรงเรียนสองภาษา 5) โรงเรียนต้นแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

โรงเรียนวิถีพุทธจึงเป็นโรงเรียนรูปแบบใหม่ที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เน้นการจัดสภาพทุกๆ ด้าน เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตามหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามตามลักษณะแห่งปัญญาวุฒิธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยมีผู้บริหาร ครู พระภิกษุ และชุมชนเป็นผู้ขับเคลื่อนให้บรรลุตามเจตนารมณ์โดยระยะแรกมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการเมื่อเดือนพฤษภาคม 2546 จำนวน 80 โรงเรียน ซึ่งมีทั้งระดับประถม มัธยมศึกษา กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ นับถึงปัจจุบันมีจำนวนถึง 21,746 แห่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ได้เข้าร่วมโครงการตามรูปแบบโรงเรียนวิถีพุทธตั้งแต่ปี 2546 จนถึงปัจจุบันมีจำนวน 107 โรงเรียน เพราะมองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาเนื่องจากสภาพปัจจุบันพบว่าเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในหลายประการ เช่น ปัญหาเด็กติดเกม ความรุนแรง การทะเลาะวิวาท การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ทำให้เกิดพฤติกรรมหลายอย่าง ทั้งการจัดการเรียนการสอน การขาดเรียน การออกกลางคัน เป็นผลทำให้การพัฒนาการศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมายจากการประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ปีการศึกษา 2552 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ได้สรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ป.3, ป.6, ม.3, และ ม.6 มีแนวโน้มลดลงทุกกลุ่มสาระคือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคม-ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนยังคิดวิเคราะห์ไม่เป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จึงเร่งดำเนินการส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้เพื่อมุ่งพัฒนาเยาวชนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โรงเรียนวิถีพุทธซึ่งเป็นหนึ่งในโรงเรียนรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยผลักดันให้เด็กและเยาวชนเป็นคนเก่งคนดี และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

จากการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนวิถีพุทธในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ที่ได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 เป็นต้นมามีจำนวนทั้งสิ้น 107 แห่ง และได้พัฒนาการดำเนินการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง จนได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำวิถีพุทธ เป็นโรงเรียนวิถีพุทธดีเด่นและเป็นโรงเรียนวิถีพุทธศึกษานิเทศก์หลายโรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามโครงการได้มากยิ่งขึ้นหลังจากการดำเนินการผ่านมาเป็นเวลา 8 ปี ผู้วิจัยอยากทราบว่าโรงเรียนมีสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธอย่างไร จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธใน 1 ด้านคือ ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านการจัดวิถีพุทธสู่วิถีการเรียนรู้ ด้านกายภาพ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการถือคุณธรรมสัมพันธ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไขการบริหารโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดประโยชน์กับผู้บริหาร คณะครู ผู้เรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3
3. เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือข้าราชการครูที่ประกอบด้วยผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 107 โรงเรียน โดยแยกเป็นผู้บริหาร จำนวน 107 คน ครูผู้รับผิดชอบ จำนวน 107 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 214 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบ การดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2554 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด 2547: 184-193) จำแนก ดังนี้ ผู้บริหาร จำนวน 91 คน ครูผู้รับผิดชอบจำนวน 91 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 182 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ตำแหน่ง 1) ผู้บริหาร 2) ครูผู้รับผิดชอบ ประสบการณ์ในการทำงาน 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5-10 ปี 3) มากกว่า 10 ปี ขนาดโรงเรียน 1) โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน 1-120 คน 2) โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 121-300 คน 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ที่มีองค์ประกอบอยู่ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ
2. ด้านการจัดวิถีพุทธสู่วิถีการเรียนรู้
3. ด้านกายภาพ
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร
5. ด้านการถือคุณธรรมสัมพันธ

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบ โดยสัมภาษณ์สถานศึกษาทั้ง 3 ขนาดๆ ละ 3 โรงเรียน รวม 9 โรงเรียนๆ ละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน โดยใช้เกณฑ์เลือกโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนวิถีพุทธ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิเคราะห์ที่ใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

1.1 ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ

1.2 ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป นำมาหาค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับระดับสภาพและปัญหา กับเกณฑ์ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้ t-test และ F-test

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธตามความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อ สภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษาโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย

1.2 ด้านการจัดวิถีพุทธสู่วิถีการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อ สภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษาโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย

1.3 ด้านกายภาพ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อ สภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียน

วิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย

1.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อ สภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษาโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย

1.5 ด้านการก่อกลุ่สัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อ สภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย

2. การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

2.1 ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เจื่อนไขที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรค เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษาพบว่า

3.1 เจื่อนไขที่ส่งเสริม ผู้บริหารและครูร่วมมือกันวิเคราะห์สภาพโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และกำหนดแผนกลยุทธ์ หลักสูตรสถานศึกษาได้บูรณาการหลักพุทธศาสนาโดยเน้นหลักไตรสิกขา มีการจัดให้มีปฏิบัตกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ประชุม ให้ทราบวัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนวิถิปุทธ และ มีการตรวจสอบและประเมินผลเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา

3.2 เจื่อนไขที่เป็นอุปสรรคครูบางส่วนไม่เห็นความสำคัญ ในการที่จะนำเอาหลักธรรมมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน ไม่จัดกิจกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา ครูไม่เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา โรงเรียนบางโรงเรียนขาดงบประมาณ และขาดการประชาสัมพันธ์ผลงานที่ได้ปฏิบัติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิปุทธ ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ทั้ง 5 ด้าน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก เพราะความพร้อมของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ผู้บริหารมีความเข้าใจในหลักการบริหาร ครูและบุคลากรดำเนินการจัดวิถิปุทธสู่การเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องจนนักเรียนได้รับการพัฒนา โดยความมีระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนวิถิปุทธอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเกษม สารมโน และคณะ (2546: บทคัดย่อ) พบว่าสภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนวิถิปุทธ ในจังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ส่วนปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิปุทธในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ทั้ง 5 ด้าน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากก่อนที่จะนำการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิปุทธมาใช้ หน่วยงานต้นสังกัดได้มีการจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเพื่อเตรียมจัดหลักสูตรของโรงเรียนวิถิปุทธจัดทำเอกสาร แหล่งศึกษา การเตรียมบุคลากร บุคลากรการเตรียมคณะกรรมการสถานศึกษา การเตรียมนักเรียน การเตรียมผู้ปกครองและชุมชน ทำความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา ในการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิปุทธ โดยตรงสอดคล้องกับงานวิจัย

ของเกษม สารมโนคณะ (2546) พบว่าสภาพการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนวิถิปุทธ ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนวิถิปุทธ ในจังหวัดพิษณุโลก มีปัญหาการการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนวิถิปุทธอยู่ในระดับน้อย

2. การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิปุทธในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

2.1 ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิปุทธในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกันย่อมมีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติและมุมมองประเด็นสภาพการดำเนินงานแนวโรงเรียนวิถิปุทธที่ไม่เหมือนกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิปุทธตามแนวโรงเรียนวิถิปุทธที่ไม่เหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองสา ไชยเสน (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนวิถิปุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนวิถิปุทธ ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากกว่าครู

ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกันต่อปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิปุทธในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้โดยครูผู้สอนปัญหาในการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิปุทธมากกว่าผู้บริหาร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูผู้รับผิดชอบเป็นฝ่ายลงมือปฏิบัติ อาจจะมองเห็นว่าบางด้านมีวิธีการที่ยุ่งยากในการปฏิบัติ หรือบางด้านอาจไม่ใช่หน้าที่ของครู หรือบางทีครูก็มีภาระงานจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่มากอยู่แล้ว และยังมีงานพิเศษอีก จึงทำให้ครูมองเห็นว่าโรงเรียนมีปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิปุทธมากกว่าผู้บริหารซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเนียง ศรีลุนช่วง (2550: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถิปุทธ

พุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันต่อสภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษานั้น เป็นการดำเนินงานตามนโยบาย ระเบียบ และมีแนวปฏิบัติตั้งไว้แล้วโดยไม่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในการทำงานเลยจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ประสบการณ์การทำงานไม่มีผลต่อการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธ ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธที่เป็นแบบแผนเลยไม่ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วานิชย์ มณีวงศ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดหนองคาย พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงาน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน สภาพการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกันต่อสภาพการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูเป็นผู้ปฏิบัติที่ต้องปฏิบัติตามนโยบาย หรือคำสั่งที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาไปดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเริง ศรีลุนช่วง (2550: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี โดยรวม พบว่าไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่สังกัดโรงเรียนขนาดต่างกันต่อปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหามากกว่า โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็ก อาจมีปัญหาในเรื่องของงบประมาณในการดำเนินการ หรืออาจจะเป็นในเรื่องของบุคลากรไม่เพียงพอ หรือขาดการอบรมสัมมนา ในเรื่องของโรงเรียนวิถีพุทธจึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา ในการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วานิชย์ มณีวงศ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดหนองคาย พบว่า การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดหนองคาย เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน ปัญหาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

3. เจื่อนไขที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา

3.1.การศึกษาเจื่อนไขที่ส่งเสริมเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า

3.1.1 ผู้บริหารและครู ร่วมมือกันวิเคราะห์สภาพโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ และกำหนดแผนกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ

3.1.2 โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการรวมทั้งกำหนดหน้าที่ของบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน

3.1.3 มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ/โครงการ กิจกรรม มีการประชุม สัมมนา เพื่อสร้างความร่วมมือทุกฝ่ายมีระบบนิเทศ ติดตาม กำกับ ดูแล

3.1.4 มีการตรวจสอบและประเมินผลเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา

3.1.5 หลักสูตรสถานศึกษาได้บูรณาการหลักพุทธศาสนาโดยเน้นหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา

3.1.6 โรงเรียนมีการจัดให้มีปฏิบัติกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามแนววิถีพุทธ จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้พระพุทธศาสนา

3.1.7 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักไตรสิกขา

3.1.8 โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนเข้าร่วมปฏิบัติธรรมใน วันสำคัญทางพุทธศาสนา

3.1.9 โรงเรียนมีการจัดการประชุม เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ปกครองผู้นำชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ให้ทราบวัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ และโรงเรียน บ้าน วัด

3.1.10 ผู้บริหารมีคุณธรรมมีการบริหารจัดการโดยให้หลักเมตตาธรรม คุรุเมตตาธรรม เป็นแก่นแก่นนักเรียนมีกิริยาจาสุภาพมีน้ำใจมีคุณธรรม เป็นลักษณะเด่นที่บุคคลทั่วไปเห็นได้ชัดเจน

3.1.11 โรงเรียนวิถิพุทธจะได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ซึ่งชุมชนจะให้ความสำคัญต่อโรงเรียนไม่ว่าทางโรงเรียนต้องการอะไรทางชุมชนก็จะให้การช่วยเหลือทั้งด้านกำลังกายและกำลังทรัพย์

สอดคล้องกับโครงการโรงเรียนวิถิพุทธ แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนบ้านแก่งตุ๊กไส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

3.2 การศึกษาเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิพุทธในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

3.2.1 โรงเรียนขาดความร่วมมือจากคณะครูบางส่วนหรือจากชุมชนทำให้การบริหารจัดการดำเนินไปอย่างล่าช้า

3.2.2 ขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3.2.3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และไม่มีระบบตรวจสอบและประเมินผล

3.2.4 โรงเรียนขาดงบประมาณในการที่จะพาบุคลากรไปศึกษาดูงาน

3.2.5 ครูบางส่วนไม่เห็นความสำคัญในการที่จะนำเอาหลักธรรมมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน

3.2.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละครั้งไม่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เข้าไปในแผนการสอน

3.2.7 โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญในการจัดบรรยากาศในห้องเรียน และนอกห้องเรียน และในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาก็ไม่ให้นักเรียนไปทำกิจกรรม เพราะกลัวจะกระทบกับเวลาเรียน

3.2.8 โรงเรียนมีจำนวนบุคลากรจำนวนมากทำให้ความคิดของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไปซึ่งบางคนก็ไม่ยอมปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา

3.2.9 โรงเรียนบางโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ผลงานที่ได้ปฏิบัติให้ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้

สอดคล้องกับสรุปผลการดำเนินงาน โครงการโรงเรียนวิถิพุทธ ประจำปี 2555 ของโรงเรียนบ้านนาเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธเป็นการเฉพาะ และกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจนในการดำเนินงาน

2. โรงเรียนควรส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ และเข้ารับการฝึกอบรมด้านคุณธรรมอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งส่งนักเรียนเข้าอบรมค่ายคุณธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับแนววิถิพุทธ

3. โรงเรียนควรสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ

4. ควรศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิพุทธในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ในเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบปัญหาที่แท้จริง

5. ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถิพุทธในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อัสวฤทธิ์ อุทัยรัตน์ และขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือทุกคน

เอกสารอ้างอิง

เกษม สารมโน และผู้อื่น. สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามโครงการรณรงค์เรียนวิถีพุทธ ในจังหวัดพิษณุโลก. รายงานการค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยนเรศวร, 2546.

ทองสา ไชยเสน. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2549.

บุญชม ศรีสะอาด. วิธีทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2547.

พระเทพวาที (ประยุทธ์ ปยุตโต). การศึกษาสากลบนฐานแห่งภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.

วานิชย์ มณีวงศ์. การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏอุดรธานี, 2545.

สำเนียง ศรีสุนข่าง. สภาพและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2550.

สิริกกร มณีรินทร์. โรงเรียนรูปแบบใหม่ นวัตกรรมการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ 5 รูปแบบ (ทดลองนำร่องภาคเรียนแรก ปีการศึกษา 2546). (ออนไลน์) 13 มิถุนายน 2546 (อ้างเมื่อ 21 มิถุนายน 2550) จาก <http://www.moe.go.th/5Type School/index/html>

